

KUBAŠSKÝ SPRAVODAJ

Noviny obce Spišské Bystré

ČÍSLO 1 | MAREC 2019 | ROČNÍK 4

NEPREDAJNÉ

Verejné korčuľovanie sa po rokoch vrátilo do obce

foto: V. Klust

foto: V. Klust

Tohtoročná zima a dobrý nápad zrealizovaný poslancami, starostom, občanmi a členmi Dobrovoľného hasičského zboru obce, prispeli k rozšíreniu zimných športov v obci. Deti, mládež aj dospelí mohli využívať ľadovú plochu v športovom areáli ZŠ od začiatku januára až do februára, kedy sa počasie oteplilo a ľad roztopil.

Klisko potešilo všetkých skúsených aj začínajúcich korčuľiarov. Žiaci základnej školy si korčuľovaním spestrili hodiny telesnej výchovy, či využili čas strávený v školskom klube. O kvalitu ľadovej plochy sa pravidelne starali niektorí poslanci a členovia DHZO, ktorí klisko polievali.

Ľadovú sezónu sme ukončili počas polročných prázdnin 1.2.2019 Korčuľovaním v maskách. Zakorčuľovať si a zapojiť sa do súťaže o najzaujímavejšiu masku prišlo takmer 20 detí. Pripravené boli rôzne športové disciplíny s Pipi Dlhou Pančuchou.

foto: F. Teplický

Najviac zaujal „metlo hokej“, kedy pri streľbe na bránku namiesto hokejky používali súťažiaci metlu. Spomedzi všetkých zaujímavých masiek prvé miesto získala doma vyrobená maska Pop corn, na druhom mieste skončil Robot a tretie miesto patrilo Tetke z Kubách. Aj rodičia, či starí rodičia sa zabavili a vychutnali si karnevalovú atmosféru spolu s deťmi, ku ktorej nechýbal teplý čaj, sladkosti a ceny pre víťazov.

• P. Orolinová

Obec s predpokladom stabilného rozvoja

Vždy na začiatku kalendárneho roka, sa na Slovensku už tradične udeľuje ocenenie „Pečať rozvoja obce“, ktoré je odzrkadením umiestnenia v ratingovom hodnotení miest a obcí na Slovensku z pohľadu finančnej a majetkovej bonity. Naša obec v uplynulom roku získala hodnotenie Bb+, čím sa zaradila medzi 29 obcí z okresu Poprad, ktoré sa umiestnili v zelenom pásme a taktiež medzi 7 obcí, ktoré získali hodnotenie B. Práve vďaka tomuto skvelému výsledku sme získali Pečať rozvoja obce za rok 2018.

Pripojenie sa na verejnú kanalizáciu

Pokiaľ ste doteraz túto tému nebrali vážne, radi by sme Vás upozornili na zákon č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov, kde podľa §23 je vlastník stavby alebo pozemku, kde vznikajú odpadové vody povinný pripojiť sa na verejnú kanalizáciu a splniť technické podmienky pripojenia špecifikované v zákone.

Pripojiť sa na verejnú kanalizáciu môže žiadateľ len na základe písomnej zmluvy uzatvorenej s vlastníkom verejnej kanalizácie, v našej obci je to Obec Spišské Bystré.

Od 15. marca 2018 platí povinnosť napojenia na verejnú kanalizáciu aj pre vlastníkov stavieb a pozemkov, ktorý mali povolenie na žumpu, pokiaľ je to technicky možné a nevyžaduje si to nepremerané vysoké výdavky. Povinnosť pripojenia je stanovená do 31. decembra 2021. Vlastník žumpy musí i naďalej zabezpečovať vyprázdňovanie jej obsahu na zákonom určené miesta a doklad o vyprázdnení žumpy archívovať najmenej dva roky. Zneškodnenie obsahu žumpy musí vlastník na vyžiadanie obce alebo okresného úradu preukázať. Povolenia na vybudovanie individuálneho systému čistenia odpadových vôd podľa tzv. Vodného zákona je možné vydať len na dobu určitú. Pokiaľ je po uplynutí tejto doby v obci vybudovaná kanalizácia, vlastník nehnuteľnosti je povinný pripojiť sa na ňu. **Vypúšťanie odpadových vôd zo žumpy a domovej čistiarne do verejnej kanalizácie je zakázané!** V prípade nesplnenia povinnosti pripojenia sa na verejnú kanalizáciu hrozí uloženie pokuty do výšky 331,- eur.

Mnohé žumpy sú po rokoch užívania už netesné a odpadová voda častokrát presakuje do podlažia, čím dochádza k znečisťovaniu zdrojov pitnej vody. Opätovne preto vyzývame všetkých majiteľov stavieb a pozemkov, kde vznikajú

odpadové vody, aby sa pripojili na verejnú kanalizáciu, a to čím skôr. Prispejete tým nielen k zlepšeniu celkovej kvality životného prostredia v našej obci, ale taktiež k ochrane toho najdôležitejšieho bohatstva ktoré máme, našich vodných zdrojov.

Vykurujeme s ohľadom na životné prostredie

Určite mnohí z Vás, aj počas zimného obdobia, obľubujete prechádzky na čerstvom vzduchu. Veď čo pohľadiť dušu viac, ako sneh vŕzgajúci pod nohami a pohľad na krajinu skrytú pod snehovou perinou. Žiaľ, často krát sa stáva, že práve tieto chvíle nám znepriemňuje štipľavý dym, ktorý sa valí z komínov niektorých domov. Nešlo by o nič nezvyčajné v čase vykurovacej sezóny, veď každý chce mať doma teplo. Problém však vzniká vtedy, ak občania v snahe ušetriť za teplo, vykurujú svoje domy nekvalitným palivom a čo je ešte horšie, často krát chemickým odpadom z firmami, ktoré ho odpredávajú na iný účel ako na spaľovanie, či dokonca drevotrieskou, plastovými časťami automobilov alebo plastovými fľašami. Neuvedomujú si pri tom, že kým oni ušetria pár centov za teplo, škody, ktoré spôsobujú sebe, ale aj ostatným spoluobčanom na zdraví, sú nevyčísliteľné.

Preto chceme všetkých občanov „šetričov“ poprosiť, aby nezabúdali na zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší a a správali sa zodpovedne k občanom obce, ale aj k sebe a svojim blízkym. Príroda a životné prostredie nám dáva len jednu šancu, preto si ju na nepremrhajme a svoje domovy vykurujeme kvalitným palivom.

odpadové vody, aby sa pripojili na verejnú kanalizáciu, a to čím skôr. Prispejete tým nielen k zlepšeniu celkovej kvality životného prostredia v našej obci, ale taktiež k ochrane toho najdôležitejšieho bohatstva ktoré máme, našich vodných zdrojov.

Zároveň Vás upozorňujeme, že do verejnej kanalizácie nesmú byť odvádzané dažďové vody.

V súvislosti s problematikou odpadových vôd Vám dávame do pozornosti aj platné VZN č. 7/2016 o pripojení na verejnú kanalizáciu, o vypúšťaní odpadových vôd a vodách z povrchového odtoku.

Jednou vetou

- Obec mala k 31.12.2018 na svojich bankových účtoch konečný zostatok v sume 1 531 911,25 eur.

- Od 1. februára 2019 funkciu prednostu Obecného úradu v Spišskom Bystré zastáva Mgr. Juraj Peťko, ktorý v minulosti pôsobil ako prednosta Mestského úradu a zároveň právnik mesta vo Svite. Jeho hlavnou prioritou je pokračovať v skvalitňovaní práce obecného úradu s orientáciou na potreby našich obyvateľov.

- Starosta obce Marián Luha chce poďakovať poslancom Obecného zastupiteľstva ako aj Dobrovoľnému hasičskému zboru obce za starostlivosť o ľudovú plochu. Vďaka patrí aj členovi kultúrnej komisie, p. Klustovi, ktorý sa ujal funkcie „obecného fotografa“.

- Vo februári ukončila svoju činnosť obecného kronikára JUDr. Bc. Patrícia Šimonovičová, ktorá dlhé roky vykonávala túto prácu pre obec nezištne, za čo jej patrí veľké „ďakujeme“.

- Pozícia obecného kronikára je zatiaľ voľná, pokiaľ máte záujem o túto prácu, prihláste sa na obecnom úrade.

Krátko zo zastupiteľstva

Poslanci na februárovom zasadnutí **schválili**:

- Všeobecné záväzné nariadenie o označovaní ulíc a iných verejných priestranstiev a číslovaní stavieb

- prevod pozemkov zo Slovenskej republiky do vlastníctva obce Spišské Bystré, a to konkrétne pozemku nachádzajúceho sa medzi ulicami Partizánska a Školská (prepoj ulíc), a taktiež pozemku v lokalite Pusta Ugovské, kde v budúcnosti obec plánuje vykonať archeologický výskum a následne sprístupniť túto turisticky zaujímavú lokalitu širokej verejnosti.

- spolufinancovanie, potrebné k zapojeniu sa do výzvy Úradu vlády SR, na projekt nového detského ihriska v obci.

- dotáciu pre OFK 1934 Spišské Bystré vo výške 1 000,- eur na vytvorenie a podporu nových mládežníckych družstiev

Najbližšie zasadanie obecného zastupiteľstva sa bude konať 24.04.2019.

• pripravili zamestnanci OcÚ Spišské Bystré

Investičné projekty

2019

Požiarň dom

zateplenie
a modernizácia
interiéru

Oba projekty boli schválené
a v blízkej budúcnosti sa
začnú realizovať.

Detské ihrisko a Obecné kompostovisko

Tieto projekty sú aktuálne v
štádiu podania na schválenie
v očakávaní získania dotácie

Základná škola

- výmena strechy na ZŠ
- modernizácia učební
- pristavba a nadstavba materskej školy
- rekonštrukcia volejbalového ihriska

Prvé tri projekty boli už
schválené a ich realizácia sa
očakáva čoskoro. ďalší v poradí
bol podaný na schválenie
dotácie.

Kubašský ľemhalz

rekonštrukcia
a zriadenie expozície

Tento projekt je aktuálne v
štádiu podania na schválenie
v očakávaní získania dotácie. Pôjde o expozíciu dobových
predmetov dennej potreby,
domáceho a poľnohospodárskeho náradia a
skladovacích nádob. Umiestnená bude v ľemhalze pod
kostolom na Michalskej ulici.

Knižnica

- akvizícia knižnice (nákup nových titulov)
- modernizácia interiérového vybavenia knižnice

Tento projekt plánuje obecný
úrad podať v najbližšej
možnej výzve.

HODNOTA SCHVÁLENÝCH PROJEKTOV DOSAHUJE HODNOTU TAKMER 870 000 Eur, Z TOHO 80% Z DOTÁCIÍ

História vzniku kubašskej matriky

Osudy troch susedných dedín – Vikartovce, Kravany a Kubachy sú vzájomne previazané a boli ovplyvňované ich príslušnosťou do väčšieho celku – Štiavnického opátstva so sídlom v Spišskom Štiavniku. Od roku 1545 bolo celé opátstvo luteránske a podľa Vencika bola Vikartovská farnosť filiálkou Kravan. Je pravdepodobné, že Kubachy boli samostatnou farnosťou. Tento stav trval približne 130 rokov (až do roku 1674), kedy Imrich Tökölly stratil štiavnické a teda aj štiavnické vlastníctvo pre účasť na Vešeléňyho protihabsburskom sprisahani. Kubachy sa stali kráľovským majetkom a luteráni sa zmenili automaticky na katolíkov, čo ale neplatilo pre

Kubachy.

Stránka farnosti Spišské Bystré uvádza, že kubašskú farnosť viedol v rokoch 1676-1680 evanjelický farár Mikuláš Holvaith. V Kravanoch nastúpil katolícky kňaz Juraj Tapolczány v roku 1676, ako to dokazuje aj prvá zachovaná matrika (nie je kompletná, iba niekoľko záznamov). Kravianska matrika je takto najstaršou zachovalou zo všetkých troch obcí. Vikartovce boli naďalej filiálkou Kravan a vikartovská katolícka matrika je známa od roku 1691. Zrejme v roku 1680 prevzal Tapolczány aj kubašskú farnosť, pretože v štrbskej katolíckej matrike je v roku 1689 spomenutý ako kubašský farár. Podľa

vizitácie prepošta Matiašovského z roku 1693 bola Vikartovská farnosť stále filiálkou Kravan a to zrejme platilo aj o Kubachoch. Podľa zápisu v najstaršej dochovanej kubašskej matrike pôvodná matrika zhorela pri požiari fary v roku 1690, preto prvé kubašské záznamy sú až z roku 1706, kedy boli všetky tri dediny v rukách pro-luteránskych Rákocziho vzbúrencov a v Kubachoch aj Vikartovciach bol dosadení evanjelickí farári. Vo Vencikovej knihe Dejiny štiavnického opátstva sa píše, že "vo Vikartovciach, kde je väčšina katolíkov, 7. novembra 1705 odňali sedliaci farárovi dôchodok, vytrhli mu z rúk omšové náradie a rúcho a oddali

(protestantskému) kazateľovi". Týkalo sa to Juraja Tapolcsányho a na jeho miesto nastúpil nakrátko evanjelik Martin Michaloczi (asi len na niekoľko mesiacov) a potom Peter Braxatoris, ktorý mal na starosti Vikartovce a Kravany. V Kubachoch mali iného evanjelického pastora, Ondreja Simonidesa. Veriaci sa na 5 rokov stali automaticky luteránmi. Braxatoris a Simonides boli nútení odísť 22. marca 1710, kedy bolo kurucké povstanie Františka II Rákocziho potlačené a farnosti znova ovládli katolíci. Vtedy nastúpil nový kubašský katolícky farár Michal Goldberger s filiálkami Kravany a Vikartovce. Matriky boli vedené separátne. • or

Dejiny kubašských škôl

Podľa záznamov z cirkevného archívu je zrejme, že obyvatelia Kubách boli vedychtiví. V roku 1832 dala cirkev postaviť murovanú slovenskú školu. (bývalá pekáreň, dnes na tomto mieste stojí lekáreň). Keďže deti pribúdalo, druhá učiteľská stanica (škola) bola postavená v roku 1883 (tá stála na mieste dnešného obecného úradu).

Počet detí sa natoľko zvyšoval, že okolo r. 1911 začalo byť potrebné a nevyhnutné postaviť tretiu školu, lebo učiteľ Adalbert Rychnavský odmietol učiť v triede viac ako 80 detí. Avšak maďarský zákon v tej dobe už robil nátlak, aby vyučovanie prebiehalo iba v maďarskom jazyku. Kňazi a veriaci sa tomu všemožne bránili. Ak by sa škola postavila s príspevom zo štátnych prostriedkov, potom by už bol v nej vyučovacím jazykom jazyk maďarský.

Občania Kubách boli široko ďaleko známi ako panslávi a hrdí Slováci. Za žiadnu cenu nechceli pripustiť, aby sa ich deti učili v inej ako slovenskej reči. Preto s nasadením všetkých síl a s príspevom spišského biskupa sa rozhodli, že „škola bude aj bez príspevu štátu slovenská, cirkevného rázu, rím. katolícka.“ Pustili sa teda s úspechom v roku 1911 do stavby tretej školy (tej, ktorá sa teraz prerába na kultúrny dom, bližšie od OcÚ).

Zriadenie opatrovne

Keď sa kubašania dozvedeli, že Kežmarok a Spišská Sobota majú zriadenú detskú opatrovňu (škôlku – úvod), kde sa učia deti

foto: archív P. Bukovinského

predškolského veku, chceli mať niečo podobné. No finančne boli vyčerpaní stavbou novej cirkevnej školy a s príspevom štátu by sa deti učili po maďarsky. To nechceli za žiadnych okolností pripustiť.

Dobehol ich notár Ján Gotsch, ktorý bol za štátnu školu. Pustil chýr, že v Hranovnici sa už chystajú stavať štátnu škôlku – úvod. Vedel, že kubašania mu naletia, len aby si udržali prvenstvo v Hornádskej doline. A v tomto prípade aj za cenu, že budú mať opatrovňu štátnu, s vyučovacím jazykom maďarským. Nakoniec súhlasili s tým, aby vtedajší notár Gotsch požiadal štát o výstavbu a zriadenie školskej opatrovne (jedná sa o školu susediacu s Alžbetkou, práve sa prerába na KD).

Škola bola následne postavená na náklady štátu. Po ukončení výstavby, opatrovňa bola daná do prevádzky v roku 1913. Prvá opatrovatelka dosadená štátom, ktorá tu nastúpila, bola Margita

Szijartová a po slovensky vôbec nevedela. Občania sa viackrát pokúšali, aby sa v detskej opatrovni učilo po slovensky.

Kubašania sa nikdy v minulosti nebáli ťažkostí ani prekážok a snád z tej doby ostalo im prirovnanie „Čo Kubašan, to fiškál.“ Poprednejší občania začali sa večerami tajne schádzať a radiť sa. Razom začalo deti v školskej opatrovni ubúdať. Keď do „úvodu“ neprišlo už žiadne dieťa, učiteľka bola zbytočná, jednoducho odišla a aj mo-

narchia sa toho času už zrútila.

Deti pribúdalo a zákon opäť nútil kubašanov uvažovať o nových školských priestoroch. Obyvatelia obce dali v posledných rokoch na opravy školských budov 200 000 Kčs. Vzhľadom na ich situáciu už neboli schopní venovať väčšie finančné obnosy na zriadenie novej školy.

Preto na následnom zasadnutí sa školská stolica uzniesla, že:

1. Uznáva sa nutnosť rozšírenia školy pre vysoký počet žiakov.
2. I ďalšia škola bude cirkevná.
3. Škola sa po schválení štátom umiestni v detskej opatrovni.

Školská stolica požiadala preto Krajský úrad o podporu a žiadosti bolo vyhovené tak, že nakoniec obec dostala od štátu podporu na opravu 10 000 Kčs. Prestavbou sa vytvorili v tejto budove dve triedy.

P.S. Je veľa dôvodov, aby sme si dedičstvo otcov zachovali a prestali ešte aj toho času uvažovať o demolácii školy. To nám naozaj história je taká cudzia?

• Pavol Bukovinský

foto: archív obce

foto: trieda p. Kubaloša, 1957

Futbalisti sa tešia z výsledkov práce

foto: archív FK

Futbalový klub OFK 1934 Spišské Bystré vidí prvé výsledky dvojročného úsilia práce s deťmi. Aj v budúcnosti sa chce venovať najmä deťom vo veku 6 až 19 rokov.

Vznikla príprava U11, ktorú navštevuje 25 chlapcov a dievčat. Tí sa súťažne stretávajú s mužstvami z Vikartoviec, Liptovskej Teplicy a Vernára. Počas zimnej prestávky a prípravy na jar budú hrať doma dva turnaje U 11 – Vianočný a Turnaj futbalových nádeí. Každý víkend má U11 prípravné zápasy a tréning dvakrát týždenne.

Aj naši starší žiaci U15, ktorí hrajú 3. ligu Popradského futbalového zväzu majú v mužstve štyri dievčatá, z toho dve sú pravidelne radené do základnej zostavy. U15 odohrali počas zimnej prípravy turnaj doma aj v Poprade. Tréningový proces majú trikrát do týždňa aj s prípravnými zápasmi. Začiatkom júla pri príležitosti 85. roku založenia klubu plánujeme veľké turnaje U11 a U15 za účasti klubov aj z druhej či prvej ligy. Na základe dobrej spolupráce a ochoty vedenia obce sa dosiaholo

zvýšenie rozpočtu klubu a tým obnovenie dorastu U19, ktoré začne súťažiť na jeseň v 4. lige. Už teraz však časť dorastencov trénuje s mužstvom žiakov.

Aj keď práca s deťmi je náročná hlavne na čas, robíme ju radi. V klube máme troch trénerov s licenciou UEFA a FIFA typu „C“ (tzv. tréner futbalu pre všetkých).

V minulom roku bola na ihrisku vynovená budova z vonkajšej strany, ale aj vnútorné priestory. Na jar sa začala prerábať šatňa A – mužstva a aj šatňa starších žiakov U15.

Nádejame sa, že sa podarí obnoviť zmluvu na prenájom ihriska, prípadne ak by sa podarilo ihrisko odkúpiť, našim ďalším cieľom by bolo osvetlenie ihriska a vybudovanie jednej novej šatne.

Veríme tiež, že naša práca sa prejaví postupom našich mužstiev do vyšších súťaží, teda aj „A“ mužstva, ktoré bude v budúcnosti zásobované už len našimi odchovancami. Naším cieľom je, aby aj „A“ mužstvo v priebehu troch rokov postúpilo do 5. ligy.

• R. Kolbaský,
futbalový klub OFK 1934

foto: archív FK

Turisti opäť vystúpili na Kráľovu hoľu, pozývajú na ďalšie túry

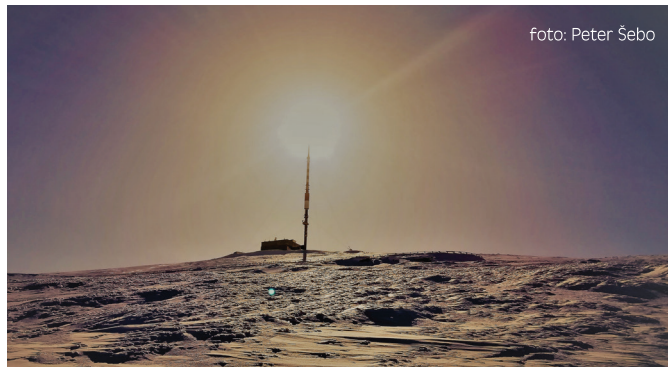

foto: Peter Šebo

foto: 1. ročník výstupu na Kráľovu hoľu, z archívu obce

foto: František Teplický

Tak ako už býva dlhoročným zvykom, aj tento rok usporiadal Klub slovenských turistov Spišské Bystré zimný výstup na Kráľovu hoľu. V nádhernom počasí si vyskúšalo svoju kondíciu a odhodlanie na trase dlhej približne 27 kilometrov 65 účastníkov z celého Slovenska, hoci iba šesť z toho Kubašanov, a dvaja účastníci z Čiech. Najmladšou účastníčkou však bola 13-ročná Kubašanka Viktória Orolinová.

Na turistickej chate v smrečianskom sedle ich čakalo malé občerstvenie a v dedine už tradične

chutný gulášik. Aj keď kvôli nedostatku snehu sa nedala celá trasa absolvovať na lyžiach, všetci boli spokojní s perfektne zvládnutou organizáciou. Poďakovanie patrí sponzorom a členom klubu za pomoc, bez ktorej by táto krásna tradícia, ktorú v našej obci máme už viac ako štyri desaťročia dávno zanikla. Zároveň chceme osloviť všetkých obyvateľov, aby sa bez obáv pridali na naše túry, robíme ich pre všetkých.

• Tomáš Drevko, Klub turistov

Výsledky OFK 1934 v jesennej sezóne 2018/2019

Jeseň 2018/2019	počet zápasov	výhry	remízy	prehry	skóre	body	umiestnenie
U11	12	7	3	2	37:8	34	2.
U15	11	4	1	6	29:31	13	8.
Muži	14	4	3	7	21:28	15	11.

Červená čiapočka privítala hosta Rozprávkovej soboty

Témou tohtoročnej Rozprávkovej soboty, ktorá sa už tradične koná v mesiaci marec, bola švédka spisovateľka Astrid Lindgrenová a jej veselé príbehy o Pipi Dlhej Pančuche a Emilovi z Lönebergu. Deti sa priamo od samotnej Pipi, ktorá bola hosťom sobotného popoludnia mohli dozvedieť, čo je to špunk a ako dopadla naháňačka s policajtami, ktorí ju chceli odvieť do detského domova. Vyhodnotení boli aj traja najaktívnejší detský čitatelia obecnej knižnice, ktorým ceny dovzdala Pipi Dlhá Pančucha. Nechýbalo ani roz-

právkové pátranie s čarodejníkom Druidom, či obľúbené tvorivé dielne, kde si deti okrem kreslenia mohli vyrobiť aj magnetky. Výsledkom spoločnej práce v dielnach bola postava Pipi Dlhej Pančuchy v životnej veľkosti, ktorá bude zdobiť našu knižnicu. Zvoncom za Rozprávkovou sobotou bolo premietanie rozprávky o nezbedom chlapcovi Emilovi, ktorý svojim príbehom o polievkovej mise, rozosmial a pobavil všetkých – deti i dospelých. Už teraz sa tešíme na ďalšiu sobotu plnú rozprávok. • P. Orolinová

Môj učiteľ

Informatike sa venuje,
kultúrne plagáty navrhuje,
na novinárskom pohľade pracuje,
žiacov k výkonom povzbudzuje.

Digitálny svet nám ujasňuje,
hardvér, softvér vysvetľuje.
Vždy sa s nami zasmieje,
v triede s ním nám dobre je.

Na výtvarnej s nami pracuje,
umelecké techniky predstavuje.
Hore, dole počmárame,
krásne výtvary z toho máme.

Na hodine ticho sme,
kreatívne veci tvoríme.
Môjmu učiteľovi ďakujem,
že sa umeniu venujem.

D. Kikťová, b. A

* báseň prihlásená do súťaže "Môj učiteľ/ka" vyhlásenej obecnou a školskou knižnicou pri príležitosti Dňa učiteľov.

Bilancia roka

2018

67 podujatí

usporiadala obec a miestne organizácie - každoročne sa tešia obľube najmä Lyžiarske preteky v Kubašku, Zimný prechod Kráľovej hole, Kvapky krvi, hasičské súťaže, stavenie mája, Gulášová sobota, Kubašský festival s Petrom Stašákom, Michalské farské dni, či príchod Mikuláša

DIANIE V OBCI

4 zrealizované projekty

- rekonštrukcia multifunkčného ihriska
- rekonštrukcia telocvične ZŠ
- zateplenie obecného úradu
- akvizícia knižnice

Spolu za takmer 340 000 EUR, z čoho 87% tvorili dotácie.

INVESTÍCIE

196 kníh

v ostatnom roku pribudlo do obecnej knižnice, k dnešnému dňu sa tu dá vypožičať takmer 5000 titulov, z ktorých sa teší takmer 100 čitateľov

KNIŽNICA

MATRIKA

2 náučné chodníky

boli otvorené v roku 2018 - Kubašský, ktorý sa zameriava na prírodu a jeho cieľom sú Zoty a chodník Stopky histórie s výhľadkou zo Skalice

2478 obyvateľov

- 32 narodených a 29 úmrtí
- 18 prihlásení a 25 odhlásení z pobytu v obci
- najstaršia obyvateľka mala v roku 2018 97 rokov

TURISTIKA

Vždy sa mi páčili obrazy

foto: V. Klust

„Maľované srdiečkom“ je názov výstavy, ktorá sa konala v Podtatranskej knižnici v Poprade od začiatku januára do konca februára, na ktorej vystavovala svoje obrazy, sochy a umelecké výrobky obyvateľka našej obce, Danka Klustová.

Už od detstva ju fascinovali obrazy, rada maľovala a aranžovala. Vyštudovala ekonomický smer a v tomto odbore aj pracovala. Oddych od čísel a práce jej posky-

tovalo práve umenie. Aj teraz jej dodáva silu a dobrý pocit v srdci. Keďže je na dôchodku, má čas venovať sa svojej záľube naplno. Rada skúša nové techniky. Učaroval jej paverpol, pri ktorej sa používa hmota zo živice a bavlnená látka, ako aj prastará technika maľovania voskom - enkaustika.

Prezradila nám, kde chodí na dobré nápady: „Je to jednoduché, kopne ma múza, niečo vidím a

viem si predstaviť, čo z toho vytvorím. Potom sedím aj do rána do tretej a pracujem.“

Ako mini ateliér je slúži detská izba, v ktorej ako sa pochválila, má vždy poriadok (naozaj :) . Aj názov výstavy charakterizuje to, ako maľuje a tvorí – od srdca. „Ak to, čo robím, nevychádza z môjho vnútra a presvedčenia, tak to nejde. Musím cítiť také teplo, vzrušo.“ Ako amatérska umelkyňa sa zdokonaľuje vo svojej záľube

na rôznych odborných výtvarných kurzoch, je držiteľkou certifikátu na techniku paverpol. Jej práce sú zaujímavé tým, že z akéhokoľvek materiálu, či sú to staré rukavice, rozbitý pohár, plastová fľaša, vie urobiť krásne dielo. Môžete sa o tom presvedčiť na kultúrnych akciách, ktoré sa organizujú v obci. Svoje výrobky vystavuje aj v rámci Slovenska. Najbližšie ju čaká výstava v Púchove a Prešove. • P. Orolinová

foto: V. Klust

Deti prázdninovali aj v knižnici

Knižnica počas jarných prázdnin bola plná detí. Spoločne sme sa zabavili pri rôznych spoločenských hrách, hádankách, kreslení, či výrobe záložiek.

- deti svoju súťaživosť využili pri skladaní puzzle na čas
- nechýbal ani tvorivý kútik, kde si deti kreslili a vyrábali záložky
- odmenou na záver prázdnin bola návšteva kina, kde sme si vychutnali nielen rozprávku Ako si vycvičiť draka 3, ale aj pukance a iné dobroty, ktoré k tomu patria.

• P. Orolinová

foto: P. Orolinová

foto: P. Orolinová

Už ste skúsili decoupage?

foto: D. Klustová

Decoupage – servítková technika je spôsob zdobenia predmetov z vystrihnutých papierových servítok, lepených pomocou lepidla.

Ako na to? Vyberieme si predmet, ktorý si chceme skrášliť (napr. krabičku, krabicu od topánok, polystyrén, fľaše...). V našom prípade to bude fľaša. Fľašu odmastíme prostriedkom na umývanie riadu, celú namaľujeme svetlou akrylovou farbou (biela, žltá, smotanová,...), aby vzor servítky vynikol. Pripravíme si servítku, ktorú chceme použiť. Oddelíme jednotlivé vrstvy a necháme si potlačenú časť. Namaľovanú fľašu natrieme lepidlom, potom jemne aplikujeme servítku a opäť ju zľahka štetcom pretrieme lepidlom. Lepidlo nie je číre, no po zaschnutí sprievitnie. Výrobok necháme zaschnúť a prelakujeme.

Túto techniku si môžete prísť vyskúšať na Veľkonočné trhy, ktoré sa budú konať 12. apríla v základnej škole, kde budeme vyrábať veľkonočné kraslice.

• D. Klustová

Školáci úspěšní v různých oblastech

Začiatok Nového roka sa pre mnohých niesol v znamení zimného športu - lyžovania. Koncom januára začal lyžiarsky výcvik pre našich siedmakov a začiatkom februára to boli žiaci druhého ročníka, ktorí sa učili lyžovať. 10. 02. 2019 sa v areáli lyžiarskeho strediska Kubašok uskutočnili s podporou Rodičovského združenia pri ZŠ lyžiarske preteky, ktorých sa zúčastnilo 43 žiakov. Vďaka krásnemu počasiu si všetci užili skvelý športový deň.

Koniec januára bol tiež spojený s karnevalem na I. stupni a polročným vysvedčením, ktoré deti dostali 31.01. 2019.

Úspechom sa môžeme pochváliť aj v slovenskom jazyku a literatúre. Dňa 28.02.2019 sa uskutočnilo obvodové kolo v prednese poézie a prózy (Hviezdoslavov Kubín), v ktorom bezkonkurenčne zvíťazili Sára Benková z 9. A triedy a Klára Zámečniková z 3. A. Dievčatá postupujú na okresné kolo, ktoré sa uskutoční 20.03. 2019. Obom žiačkam gratulujeme a prajeme veľa ďalších úspechov.

Dňa 12. 02 a 14.02.2019 sa v Prešove uskutočnili krajské majstrovstvá FLORBAL SK ligy. Naše dievčatá sa prebojovali do krajského finále ako víťazky tatranskej skupiny a obsadili krásne tretie miesto, čo je v tejto silnej konkurencii naozaj pekný úspech. Momentálne nás čakajú okresné majstrovstvá vo florbale chlapcov aj dievčat, kde im budeme držať prsty.

Žiakov čakajú ďalšie zaujímavé akcie

V nasledujúcom období nás čaká beseda so spisovateľom Zbyňkom Džadoňom, ktorý nám spolu s ilustrátorkou Janou Kalixovou predstaví svoje literárne dielo „Lara a nebo“. Naši žiaci sa môžu už teraz zoznámiť s knihou, a teda sa budú môcť zapojiť do diskusie s autorom, poprípade klásť svoje otázky. Spisovateľ prečíta zopár strán z knihy, povie prečo sa rozhodol písať o Lare a zaspieva tiež pesničky, ktoré ku knihe patria. Jana Kalixová má pripravenú výtvarnú dielňu, počas ktorej si deti dotvoria svoje ilustrácie a vyrobia jednoduché pečiatky z linolea.

V apríli nás čakajú obľúbené Veľkonočné dielne, školské kolo „Slávik Slovenska“ a tiež zápis detí na plnenie povinnej školskej dochádzky. • L. Cintelová, Základná škola; foto: archív ZŠ

Na karneval škôlkarov prišli víly, zvieratká aj hasiči

Posledný februárový týždeň sa v materskej škole niesol v duchu detského karnevalu, ktorému sa tešili predovšetkým deti z najstaršej vekovej kategórie – predškôláci. Vo štvrtok sa malá telocvičňa Základnej školy zmenila na rozprávkovú krajinu, keďže do nej zavítalo mnoho postáv nielen z detských rozprávok, ale aj zo zvieracej ríše.

Karneval je veľmi obľúbený, o čom svedčí aj každoročná mnohotvárnosť veselých masiek. Keďže tento rok nás zaskočila opakovaná chrípková epidémia, rozhodli sme sa uskutočniť detský karneval bez prítomnosti rodičov a detí z obce. Napriek tomu, že sme tam boli „len domáci“, zábava bola vynikajúca. Karneval tradične otvoril šašo a prezentácia masiek.

Deti sa predstavili v rôznych kostýmoch od princeznej, víly, policajta, myšky až po obľúbeného supermana. Pre deti boli pripravené súťaže a sladké odmeny. Detičky si zatancovali na rôzne veselé detské pesničky, potom nasledovali súťaže ako chodenie v chodúloch medveďa, hádzanie gúľ do šašových úst a rôzne iné preteky v šikovnosti. Aj voľná zábava pri hudbe prezradila mnohé tanečné talenty. Dobré padlo aj malé očerstvenie od rodičov vo forme koláčika a džúsu.

Kým sa deti občerstvili, ujo Doremino z divadla Teatro si prichystal pre deti veselé predstavenie. Spolu si zaspievali, zahrli na detských inštrumentálnych nástrojoch a spoznali rôzne žánre hudby. Deti túto zmenu uvítali a radostne spolupracovali aj pri stvárnení napr. baletu „Labutie jazero“, či opery „Figarova svadba“.

Na záver si všetci spoločne zatancovali a zaspievali žartovné ľudové piesne, a tak sa rozlúčili s fašiangovým obdobím.

• V. Ujčíková, Materská škola; foto: archív MŠ

Fašiangy, Turíce, Veľká noc ide...

Masky na voze za sprievodu hudby a spevu sa počas poslednej februárovej soboty previezli ulicami obce. Do veselého fašiangového sprievodu sa mohli zapojiť aj občania obce, no túto možnosť nevyužili. Radšej sa prišli zabaviť priamo pred obecný úrad, kde sa o dobrú náladu postaral FS Rovenka, a prispeli aj samotní občania obce, či návštevníci z okolia. Nechýbal program pre deti, ani sladké fašiangové dobroty, domáca slanina, chlieb so šmalcom a na zahriatie teplý čaj s prídavkom. Na záver sa konala prehliadka všetkých masiek a vyhodnotenie tej najkrajšej, o ktorej rozhodli zúčastnení bez masiek. Prvé miesto získala maska Mušketera, na druhom mieste skončil Druid a na treťom Poľovník. Malú pozornosť si odniesli aj deti, ktoré sa zapojili do sprievodu. Takúto skvelú zábavu budete môcť zažiť počas fašiangov znova o rok, nenechajte si ujsť túto príležitosť.

• P. Orolinová, foto: V. Klust, P. Orolinová

Pieta pri pamätníku v deň oslobodenia Kubách

foto: V. Klust

foto: V. Klust

V poslednú januárovú nedeľu si asi 30 členov Základnej organizácie Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, ako aj ďalších občanov obce a členov ďalších organizácií pripomenulo položením venca k Pamätníku padlých v obidvoch svetových vojnách 75. výročie oslobodenia obce Červenou armádou. Starosta vo svojom prejave pri-

pomenul význam oslobodenia, význam organizovania takýchto podujatí pre nás všetkých, ako aj význam vysvetľovania pravdivých udalostí mladým občanom. Hovoril o stratách, hlavne civilného obyvateľstva, vrátane detí, žien a starcov. Spomenul občanov, ktorí zanechali svoj život vo vojnách.

V roku 2018 naša organizácia

spolupracovala pri budovaní náučného chodníka Stopy histórie, v rámci ktorého bol odhalený starý most, baňa, guľometné hniezdo a ďalšie objekty. Tiež sme sa podieľali na organizácii osláv výročia SNP na Kolváči, tento raz v spolupráci s Klubom turistov, kde sa zúčastnilo približne 60 osôb.

V roku 2019 plánujeme osláviť

75. výročie SNP, pokračovať v budovaní chodníka Stopy histórie, spoluprácu so základnou školou a umiestnenie dakovnej tabule Červenej armáde.

V súčasnosti má naša organizácia 53 členov – 34 mužov a 19 žien.

• J. Halás, Základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov

Bábovka pre celiatikov

Foto: D. Klustová

SUROVINY:

- 4 ks vajcia
- 5 PL kryštálový cukor
- 4 PL olej
- 1 ks kypriaci prášok
- 3 ks puding bez lepku

Celé vajcia vyšľaháme do peny, pridáme olej. Šľaháme, postupne pridávame puding a kypriaci prášok. Cesto vylejeme do vymastenej bábovkovej formy, pečieme približne 30 až 35 minút, pri teplote okolo 200 °C.

Môžeme použiť rôzne pudinky ako jahoda, malina, karamel, kakao.

Dobrá chuť!

• D. Klustová

Družstvo čoskoro otvorí predajňu

Poľnohospodárske družstvo Spišské Bystré bolo založené v roku 1957, vtedy pod názvom Jednotné roľnícke družstvo. Jeho prvým predsedom bol Ján Martinko. V tej dobe obhospodárovalo 1 128,26 ha pôdy. Družstvo počas svojej existencie prešlo viacerými etapami vývoja. V roku 1973 sa k JRD Spišské Bystré pridružilo aj JRD Kravany. Po 17-tich rokoch spoločného hospodárenia v roku 1990 sa obe družstvá osamostatnili a zmenil sa aj názov, z JRD „MIER“ Spišské Bystré, na Poľnohospodárske družstvo Spišské Bystré. V roku 1996 družstvo odkúpilo do svojho vlastníctva štátny majetok Kvetnica, čím získalo 685 ha novej poľnohospodárskej pôdy. V súčasnosti má PD 43 členov tzv. podielnikov, funkciu predsedu družstva zastáva Ing. Ján Lopuch už od roku 2004. Družstvo hospodári na piatich katastrálnych územiach o výmere 1 600 ha poľnohospodárskej pôdy, zameriava sa len na poľnohospodársku výrobu. V rastlinnej výrobe sa preferujú tradičné plodiny ako

foto: P. Orolinová

Diplom za 1. miesto v Kolekcii dojčiacich kráv pinzgauského plemena

napríklad jačmeň, pšenica, ovos, ale aj repka a lupina biela. Ekonomicky neefektívne sa stalo pestovanie zemiakov, preto už tretí rok chýba v oševnom postupe. Živočišná výroba sa zameriava na chov hovädzieho dobytku mliečného a mäsového typu. Špecializuje sa na chov Pinzgauského plemena, ako

génovú rezervu, ktoré v rámci Slovenska patrí medzi chránený chov. Družstvo taktiež začína so šľachtiteľským chovom plemena Limousine. O kvalitnej práci v tomto smere svedčia aj každoročné ocenenia kolekcie zvierat v rôznych súťažiach (Agrokomplex, Chovateľské dni). Aj v úžitkovosti mlieka dosahuje družstvo výborné výsledky. Svedčí o tom aj fakt, že v rámci okresu Poprad získalo 2. miesto už druhý rok po sebe. Financie pre zabezpečenie modernizácie a efektívnosti výroby sa PD snaží získavať prostredníctvom fondov z EÚ. Takouto formou sa podarilo získať na roky 2013 – 2020 financie na tri projekty v objeme takmer 1,5 mil.eur. Kvôli spolufinancovaniu týchto projektov sa PD úverovo zaťažilo. Je v záujme družstva robiť správne rozhodnutia, ktoré by prispeli k efektívnosti a optimalizácii produkcie a zabezpečeniu zisku. Aj z tohto dôvodu sa družstvo rozhodlo v tomto roku vybudovať predajňu mäsa, ktorou by ponúklo na trh vlastné kvalitné mäso. • P. Orolinová

Včelári sumarizovali uplynulý rok

Začiatkom roka, 20. januára, sa členovia ZO Slovenského zväzu včelárov Spišské Bystré, stretli na výročnej členskej schôdzi, ktorá sa konala v Hranovnici. Na schôdzi sme privítali aj starostu obce Sp. Bystré, p. Mariána Luhu, ktorý sa taktiež venuje včelárstvu. Výbor ZO vyhodnotil plnenie naplánovaných úloh za minulý rok a taktiež oboznámil členov s hospodárením organizácie a plánom činností pre tento rok.

Jednou z prvých akcií, kde sme sa zúčastnili, bol Deň detí, konajúci sa v júni, v areáli ZŠ s MŠ v Sp. Bystrom. Tu mohli návštevníci tejto akcie ochutnať čerstvo vytočený med a dozvedieť sa všeličo o živote včiel. Podobné to bolo aj na konci augusta, na Kubašskom festivale s Petrom Stašákom v Sp. Bystrom, kde sme okrem včiel v prezentačnom úli,

ponúkali aj ich produkty. Vlastný stánok sme mali aj začiatkom augusta v Poprade na Made in Slovakia. V novembri, v ZŠ s MŠ L. Teplička a v ZŠ s MŠ Sp. Bystré, v rámci celoslovenskej akcie za zdravý životný štýl – medové raňajky, sme darovali med pre deti a zároveň sme pre nich pripravili tvorivé dielne, kde zdobili perníky a vyrábali sviečky z včelieho vosku.

Tieto a ďalšie akcie sme urobili aj vďaka podpore zastupiteľstva obce Sp. Bystré a tiež sponzorstvu od p. Jána Šimonoviča z pivovaru Steiger, za čo sa im aj touto cestou chcem poďakovať. Zároveň sa touto cestou chcem poďakovať viacerým aktívnym členom našej ZO, za pomoc pri zabezpečovaní týchto akcií.

• Jozef Brezina,

predseda ZO SZV Sp. Bystré

Tajnička pre deti

	1	2	3	4
1	Z			
2				
3				
4				

1. ZÚRIVOSŤ
2. JOJKAŤ
3. SPOJKA
4. UHLÍK

1. AMOK, 2. JOJ, 3. AK, 4. C

Pani učiteľka

Nie je malá, ani veľká,
naša pani učiteľka.
Ale taká akurát,
má ju v triede každý rád.

Na tabuľu píše čiary,
písmenko sa prvé zjaví.
Prvé, druhé..... Ale teda!
Je tam celá abeceda.

Ďakujeme za tie dary,
piesne, básne, prvé čiary.
Jožko, 1.B

Do školy ráno vojdeme,
učiteľom dobré ráno povieme.
Sadneme si do lavice
a vytiahneme učebnice.
My sme ale neposlušní,
najradšej by od nás ušli.
Chcú z nás dobrých žiakov
mať,
musia však veľa trpezlivosti
mať.
Učiteľia nás poučia,
na písomku naučia.
Ale keď ich nahneváme,
hneď aj päťky dostávame.
Občas prisní, občas milí,
inak by sme sa nič nenaučili.
Zelinová, 9.A

* básne prihlásené do súťaže "Môj učiteľ/ka" vyhlásenej obecnou a školskou knižnicou pri príležitosti Dňa učiteľov.

Učiteľ podáva pomocnú ruku,
otvára myseľ a dotýka sa srdca

28. marec

Deň učiteľov

Vytvorením dažďovej záhrady pomôžete sebe aj prírode

Dlhotrvajúce sucho a povodne sú prejavom klimatických zmien, ktoré pociťujeme čoraz častejšie. Hlavne v letnom období sú to privalové dažde, počas ktorých z každej zastrešenej, asfaltovej či odkanalizovanej plochy odtekajú desiatky kubíkov dažďovej vody do kanalizácie, rigola, potoka či na cestu. Ak chceme predchádzať povodňam, je žiaduce, nechať dažďovú vodu tam, kde spadne. To môžeme zabezpečiť vybudovaním dažďovej záhrady pri svojom dome alebo akejkoľvek budove.

Dažďová záhrada je cieľená priehlbina, určená na zadržiavanie dažďovej vody z pevných plôch – striech, chodníkov, parkovísk a podobne, ktorá zabezpečí spomalenie odtoku vody z prostredia a jej vsakovanie do pôdy. Okrem tejto funkcie spĺňa aj estetickú,

keďže záhradu tvorí aj spoločenstvo rastlín odolných voči extrémnym podmienkam zamokrenia a nedostatku vlhky.

Výhody dažďovej záhrady spočívajú v zvýšení vlhkosti vzduchu na pozemku, a tým aj v znížení teploty, prašnosti a alergénov v ovzduší, znížení rizika povodní, dopĺňovaní zásob podzemných vôd ako aj vytvorení estetického prvku záhradnej architektúry. Pri realizácii takejto záhrady treba myslieť na dostatočnú vzdialenosť od domu, jej hĺbku ako aj veľkosť, ktorá závisí od veľkosti odvodnených pevných plôch, typu pôdy aj sklonu terénu. Dôležitý je tiež výber správnych rastlín.

Pokiaľ Vás táto téma zaujala, na internete nájdete množstvo dobrých rád a návodov ako si takúto záhradu vybudovať. Realizácia

ilustračné foto: Patrick Turban, Pixabay

môže byť pomerne jednoduchá. Budete potrebovať len odhodlanie a vynaloženie fyzickej námahy. Odmenou vám bude krásne zelená a kvitnúca záhrada a dobrý pocit, že ste pomohli prírode.

(Tip na túto tému nám do redakcie zaslala p. Miriam Bendiková. Ďakujeme.) zdroj: <https://mojdom.zoznam.sk/cl/10098/1723127/Dazdova-zahrada--Naco-sluzi-a-ako-funguje-https://www.veronica.cz/poradna-v-casopise-veronica?i=59>

Veľkonočné trhy

dňa 12. apríla 2019
od 15.00h do 18.00h
v hlavnej budove školy

výstava veľkonočných výrobkov
ukážky výroby
predaj výrobkov a dekorácií
tvorivé dielne

KOZÍ TRAIL 2019 1. ročník

28 km +/- 1500 m 2018 Bezecký klub Poprad

13. apríl Základná škola Spišské Bystré Parametre trate: 26 km I +/- 1500 m

8:00 - 9:30 Prezentácia
10:00 Štart
15:30 Vyhodnotenie (priebežne)

Usporiadateľ: **POPRAD Bezecký KLUB**

Informácie a registrácia na: www.kozi-trail.webnode.sk

Plánované podujatia

APRÍL

- Veľkonočné trhy
- Kozí trail
- Slávik Slovenska školské kolo
- Deň Zeme

MÁJ

- Sviatok sv. Floriána
- Hviezdicový výstup na Kozí kameň
- Výročie ukončenia 2. svetovej vojny
- Súťaž mladých hasičov „O pohár veliteľa DHZ“
- Stavanie mája
- Previerka pripravenosti DZH z celého okresu
- Májové smeče

JÚN

- Deň detí
- Gulášová sobota
- Jánske ohne

zmena programu vyhradená

KUBAŠSKÝ SPRAVODAJ: Štvrťročník obce Spišské Bystré. Vydáva Obec Spišské Bystré, Michalská 394, 059 18 Spišské Bystré. IČO 00 326 542

Redakcia: šéfredaktor: Ing. Pavol Poracký, redakčná rada: Bc. Paulína Orolinová, Mgr. Monika Sasaráková, Danka Klustová. **Jazyková úprava:** Mgr. Gabriela Nemcová

Grafická úprava: Mgr. Anna Šramková. **email:** spravodaj.sp.b@gmail.com. **Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy článkov.**

Tlač: Popradská tlačiareň - vydavateľstvo, Popradskej brigády 9, 058 01 Poprad. **Registované** Ministerstvom kultúry SR pod EV 5384/16. **ISSN** 2453-9260.